Arbetsmiljöverket

arbetsmiljoverket@av.se

Ort /Datum	Vår referens	Ert ref.nr
Stockholm 2026-11-09	Lise-Lotte Argulander	Dnr 2026/049256

Remissyttrande över Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2026:xx) om godkännande av krisnödvändiga varor

Företagarna har beretts möjlighet att yttra sig över förslaget till föreskrifter om godkännande av krisnödvändiga varor.

Företagarna är Sveriges största organisation för företagare och företräder omkring 60 000 företagare i hela landet. Vårt uppdrag är att förbättra villkoren för att starta, driva, utveckla och äga företag i Sverige.

Vi företräder företagare i alla branscher, med särskilt fokus på små och medelstora företags förutsättningar. Företagarna verkar för ett företagsklimat med enklare regler, lägre administrativa kostnader och bättre möjligheter att skapa jobb och tillväxt.

Inledning

Företagarna delar bedömningen att det behöver finnas ett särskilt förfarande som under ett krisläge möjliggör tillgång till nödvändiga varor samtidigt som grundläggande krav på säkerhet upprätthålls.

Företagarna tillstyrker därför förslagets huvudsakliga inriktning, men anser att vissa delar behöver förtydligas för att reglerna ska fungera ändamålsenligt i praktiken.

Sammanfattning

Företagarna anser att:

- handläggningen av ansökningar måste ske skyndsamt,
- kraven på uppgifter och dokumentation måste vara proportionerliga,
- företag inte ska behöva lämna uppgifter som redan finns tillgängliga för berörda myndigheter, och

- Arbetsmiljöverket i god tid måste tillhandahålla tydlig och praktiskt användbar vägledning.

Detta är särskilt viktigt för mindre företag, som normalt saknar särskilda funktioner för regulatoriska frågor och produktsäkerhet.

Skyndsam handläggning är en förutsättning

Det föreslagna förfarandet ska användas i en krissituation, när behovet av vissa produkter är särskilt stort och den normala bedömningen av överensstämmelse inte har kunnat genomföras.

Förfarandet fyller därför sin funktion endast om företag kan få besked snabbt. Ett särskilt snabbspår som i praktiken får långa handläggningstider riskerar att motverka syftet med regleringen.

Företagarna anser därför att kravet på skyndsam handläggning bör tydliggöras. Arbetsmiljöverket bör även ha färdiga rutiner och en särskild kontaktväg för dessa ärenden när ett krisläge aktiveras.

Dokumentationskraven måste vara proportionerliga

Arbetsmiljöverket måste ha ett tillräckligt underlag för att bedöma om en vara kan godkännas. Samtidigt får kraven på företagen inte vara mer omfattande än vad som är nödvändigt för prövningen.

Det är särskilt viktigt under en kris, när både företagens och myndigheternas resurser behöver användas effektivt. Onödiga administrativa krav kan i ett sådant läge försena tillgången till de varor som regleringen är avsedd att säkra.

Företagarna anser därför att dokumentationskraven ska vara proportionerliga utifrån varans risk och omständigheterna i det enskilda fallet. Bedömningar och dokumentation som redan tagits fram bör kunna återanvändas så långt det är möjligt.

Principen bör vara att en uppgift endast ska behöva lämnas en gång. Företag ska således inte behöva lämna uppgifter på nytt som redan finns tillgängliga för Arbetsmiljöverket eller annan berörd myndighet.

Tydlig vägledning måste finnas på plats

Ett företag som behöver använda reglerna under en kris måste snabbt kunna förstå om varan omfattas, vilka handlingar som krävs och hur ansökan ska göras.

Företagarna anser därför att Arbetsmiljöverket före ikraftträdandet bör ta fram en enkel ansökningsprocess, tydliga checklistor och praktisk vägledning. Informationen måste vara utformad så att även mindre företag utan särskild regulatorisk kompetens kan använda den.

Företagarnas förslag

Företagarna föreslår sammanfattningsvis att:

1. det tydliggörs att ansökningar ska handläggas skyndsamt under ett aktiverat krisläge,

2. dokumentationskraven begränsas till vad som är nödvändigt och proportionerligt för prövningen,
3. dokumentation och tidigare bedömningar ska kunna återanvändas,
4. företag som huvudregel inte ska behöva lämna samma uppgift till myndigheter flera gånger, och
5. Arbetsmiljöverket före ett eventuellt krisläge säkerställer att ansökningsrutiner, vägledning, checklistor och kontaktvägar finns på plats.

Avslutande synpunkter

Företagarna tillstyrker förslagets huvudsakliga inriktning.

Ett regelverk för krissituationer måste dock vara utformat för att också fungera under de särskilda förhållanden som en kris innebär. Kraven på säkerhet ska upprätthållas, men förfarandet måste samtidigt vara snabbt, tydligt och proportionerligt.

Det är särskilt angeläget för mindre företag. Ett system som ska undanröja flaskhalsar i en kris får inte i sig bli en ny flaskhals.

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Lise-Lotte Argulander
Näringspolitisk expert
Företagarna